

آیین نامه ی دوره ی دکتری (Ph.D.) دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی

گرگان

مقدمه

براساس ضوابط کلی دوره ی دکتری (Ph.D.) تمام وقت در نظام آموزش عالی کشور و با توجه به سیاست وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در تفویض اختیار به دانشگاه ها و مؤسسه های آموزش عالی و پژوهشی، و با عنایت به آیین نامه ی دوره ی دکتری (Ph.D.) مصوب شورای عالی برنامه ریزی وزارت مورخ ۸۴/۱/۲۷ «آیین نامه ی دوره ی دکتری (Ph.D.) دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان» طبق مواد زیر تدوین می شود.

فصل اول: کلیات

ماده ی ۱- تعریف ها: برای رعایت اختصار، واژه های زیر در این آیین نامه به کار می رود.

وزارت: منظور وزارت علوم، تحقیقات و فناوری است.

دوره ی دکتری: منظور دوره ی دکتری (Ph.D.) بالاترین دوره ی تحصیلی آموزش عالی است که به اعطای مدرک تحصیلی می انجامد و رسالت آن تربیت افرادی است که با نوآوری در زمینه های مختلف علوم و فناوری، در رفع نیازهای کشور و گسترش مرزهای دانش مؤثر باشند.

مؤسسه: دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی که مطابق مقررات وزارت مجاز به برگزاری دوره ی دکتری می باشند.

گروه: منظور کوچکترین واحد سازمانی آموزشی یا پژوهشی دانشگاه است.

آیین نامه: منظور آیین نامه ی دوره ی دکتری است.

ماده ی ۲- تحصیل در دوره ی دکتری تمام وقت است.

فصل دوم: ضوابط ورود داوطلبان به دوره ی دکتری

ماده ی ۳- داشتن شرایط عمومی ورود به آموزش عالی.

۱- اعتقاد به دین مبین اسلام یا یکی از ادیان شناخته شده در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران.

۲- التزام به قانون اساسی و عدم مخالفت با نظام جمهوری اسلامی ایران.

- ۳- عدم وابستگی تشکیلاتی به احزاب و گروههای محارب و عدم هواداری از آنها
- ۴- نداشتن سوء پیشینه به تشخیص مراجع ذیصلاح.
- ۵- نداشتن منع قانونی برای ادامه تحصیل از لحاظ خدمت و وظیفه عمومی برای داوطلبان مرد.

ماده ۴- شرایط اختصاصی

- ۱- داشتن دانشنامه کارشناسی ارشد (فوق لیسانس) یا بالاتر در یکی از رشته ها از دانشگاههای معتبر داخل یا خارج که به تایید وزارت علوم ، تحقیقات و فناوری رسیده باشد.
- ۲- دارندگان مدرک تحصیلی معادل کارشناسی ارشد مجاز به شرکت در آزمون نمی باشند.
- ۳- دانشجویان شاغل به تحصیل در دوره های دکتری مجاز به شرکت در آزمون نمی باشند.
- ۴- داشتن حداقل معدل ۱۵ از ۲۰ یا معادل آن در دوره کارشناسی ارشد.
- ۵- کسب حدنصاب لازم در آزمون ورودی دکتری تخصصی دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان (آزمون کتبی تخصصی و مصاحبه علمی).

ماده ۵ - انواع پذیرش دانشجو در دانشگاه

- ۵-۱- سهمیه آزاد: صلاحیت علمی داوطلبان در پذیرش دانشجوی آزاد به شیوه ی زیر احراز می گردد:

- ۵-۱-۱- برگزاری آزمون کتبی از دروس تخصصی که توسط گروه تعیین و در فراخوان اعلام می شود. با درخواست گروه آموزشی آزمون تخصصی می تواند دو مرحله ای برگزار شود.
- ۵-۱-۲- مصاحبه برای بررسی و ارزیابی توانایی های علمی، پژوهشی و سوابق کاری مرتبط با رشته و بررسی توصیه نامه های علمی داوطلبان توسط گروه تخصصی انجام می شود. تعداد دعوت شدگان به مصاحبه حداقل دو تا حداکثر سه برابر ظرفیت رشته است که با رعایت حدنصاب نمره کتبی به ترتیب بیشترین نمره ی کتبی را کسب کرده اند تعیین می شوند.

- ۵-۱-۳- نحوه محاسبه نمره برای سهمیه آزاد ۶۰٪ کتبی ، ۱۵٪ مصاحبه ، ۵٪ معدل و ۲۰٪ پژوهشی در نظر گرفته خواهد شد.

- ۵-۲: سهمیه بورس دستگانهای اجرایی: متقاضیان سهمیه بورس دستگانهای اجرایی جهت استفاده از سهمیه مربوطه میبایست ۸۰ درصدنمره آخرین فرد پذیرفته شده در سهمیه آزاد را کسب نمایند. شروع به تحصیل این متقاضیان منوط به موافقت قطعی یکی از موسسات اجرایی با پرداخت هزینه تحصیلی

متقاضی و عقد قرارداد در قالب بورس موسسات اجرایی موضوع بخشنامه شماره ۱۱/۷۶۶۵ مورخ ۱۳۷۱/۴/۲ می باشد.

۱-۲-۵- صلاحیت علمی داوطلبان در پذیرش موسسات اجرایی به شیوه ی ماده ی ۵-۱ احراز می گردد

۳-۵: سهمیه مریان دانشگاهها: متقاضیان سهمیه مریان دانشگاهها و موسسات آموزش عالی و پژوهشی وزارت علوم ، تحقیقات و فناوری (۳۰ درصد ظرفیت که جهت استفاده از سهمیه مربوطه می بایست در وضعیت رسمی (آزمایشی یا قطعی) یا حداقل سه سال سابقه آموزشی دارای حداقل ۶۰ امتیاز از آیین نامه ارتقا باشند و در مصاحبه علمی شرکت نمایند.) این داوطلبان در صورت پذیرفته شدن لازم است موافقت کتبی سازمان متبوع و گواهی ماموریت به تحصیل را ارائه نمایند.

۱-۳-۵- نحوه محاسبه نمره برای سهمیه مریان ۶۰ درصد پژوهشی ، ۱۰ درصد معدل و ۳۰ درصد مصاحبه خواهد بود.

۲-۳-۵- برای استفاده از سهمیه مریان گواهی کارگزینی دانشگاه متبوع مبنی بر قرارداداشتن در وضعیت استخدام رسمی (آزمایشی یا قطعی) و داشتن حداقل سه سال سابقه آموزشی و گواهی معاون آموزشی دانشگاه مبنی بر کسب حداقل ۶۰ امتیاز از آیین نامه ارتقا ارسال گردد.

۴-۵- سهمیه ایثارگران: متقاضیان سهمیه ایثارگران انقلاب اسلامی (۲۰ درصد ظرفیت) شامل آزادگان ، جانبازان (حداقل ۲۵ درصد جانبازی) ، رزمندگان (با حداقل ۶ ماه حضور داوطلبانه در جبهه به ازای هربار استفاده از سهمیه)، فرزندان شهدا و جانبازان ۵۰ درصد به بالا جهت استفاده از سهمیه مربوطه می بایست ۸۰ درصد نمره آخرین فرد پذیرفته شده در سهمیه آزاد را کسب نمایند.

۱-۴-۵- برای استفاده از سهمیه ایثارگران اصل گواهی معتبر که به تایید بالاترین مقام رسمی سازمان ذیربط رسیده باشد ارسال گردد

۲-۴-۵- برای استفاده از سهمیه رزمندگان برای بار اول داوطلب لازم است اصل گواهی معتبر مبنی بر حداقل شش ماه حضور داوطلبانه در جبهه و برای بار دوم گواهی معتبر مبنی بر حضور حداقل ۶ ماه خدمت اضافی در جبهه را که به تایید بالاترین مقام رسمی سازمان متبوع رسیده است ارسال نمایند.

ماده ی ۶- احراز توانایی در زبان خارجی.

۱-۶- از سال ۸۷-۸۶ به بعد تمامی داوطلبان شرکت در آزمون دوره دکتری می بایست قبل از برگزاری آزمون، گواهی قبولی را در یکی از آزمونهای زبان زیر ارائه نمایند TOEFL و Tolimo حداقل نمره از ۵۰۰، آزمون IELTS حداقل نمره ۵، MCHE حداقل نمره ۵۰ کسب نمایند.

فصل سوم: مقررات آموزشی

ماده ی ۷- داوطلب پس از دریافت پذیرش از دانشگاه (قبولی قطعی در آزمون ورودی و زبان) و ثبت نام قطعی در دوره ی دکتری، دانشجوی دوره ی دکتری نامیده می شود.

ماده ی ۸- عدم ثبت نام دانشجو در هر نیم سال در زمان مقرر به منزله ی انصراف از ادامه ی تحصیل می باشد.

ماده ی ۹- مجموع واحدهای دوره ی دکتری ۳۶ واحد است که ۱۲ تا ۱۸ واحد آن واحدهای درسی و ۱۸ تا ۲۴ واحد آن مربوط به پایان نامه است که در برنامه ی درسی مصوب هر رشته تعیین می شود.
۹-۱: دانشجوی دوره ی دکتری مجاز است در هر نیم سال تحصیلی بین ۶ تا ۱۰ واحد درسی را انتخاب کند.

۹-۲: واحدهای درسی به منظور تسلط بر مفاهیم نوین هر رشته و تقویت توان علمی دانشجو برای اجرای فعالیت های پژوهشی دوره، و بر اساس برنامه ی درسی مصوب هر رشته انتخاب می شود.
۹-۳: حداکثر نیمی از این واحدهای درسی می تواند به پیشنهاد استاد راهنما و بقیه ی توسط گروه تعیین می شود.

۹-۴- دانشجو حداکثر می تواند تعداد ۸ یا ۹ واحد از دروس کارشناسی و کارشناسی ارشد را به صورت درس کمبود، تکمیلی، جبرانی و یا پیش نیاز بگذراند و نمره ی این درس ها در میانگین کل محاسبه نمی شود.

ماده ی ۱۰- حداقل نمره ی قبولی در هر درس، ۱۴ از ۲۰ و میانگین قابل قبول نمره های دانشجو در همه ی درس ها ۱۶ از ۲۰ است. این میانگین بر اساس نمره های درس های گذرانده شده محاسبه می شود و در صورتی که مقدار آن کمتر از ۱۶ باشد، دانشجو مجاز است با نظر استاد راهنما حداکثر در یک نیم

سال تحصیلی درس هایی از جدول دروس رشته مربوط را علاوه بر سقف واحدهای درسی برای جبران میانگین کل بگذرانند.

ماده ی ۱۱- حضور دانشجو در تمامی برنامه های درسی و دیگر فعالیت های آموزشی و پژوهشی دوره الزامی است. غیبت مجاز دانشجو در هر درس نباید از سه شانزدهم مجموع ساعات آن درس تجاوز کند، در غیر این صورت نمره ی دانشجو در آن درس صفر محسوب می شود.

ماده ی ۱۲- دانشجو موظف است در نیم سال اول تحصیل خود، زیر نظر استاد راهنما زمینه ی پژوهش پایان نامه ی خود را تعیین و به طور کتبی به تایید استاد راهنما و گروه آموزشی برساند. پس از آن دانشجو می تواند با هماهنگی استاد راهنما فعالیت پژوهشی خود را برای تدوین پیشنهادیه آغاز کند.

ماده ی ۱۳- مدت مجاز تحصیل در دوره ی دکتری چهار سال می باشد و در صورت ضرورت به پیشنهاد استاد راهنما و تأیید گروه ذی ربط، حداکثر تا دو نیم سال تحصیلی به این مدت افزوده می شود.

۱۳-۱- در صورتی که دانشجو بنا به عللی خارج از اختیار خود و یا بروز مشکلات غیرقابل پیش بینی، در مدت مجاز موفق به اتمام تحصیل نشود، به پیشنهاد استاد راهنمای دانشجو، کمیسیون بررسی موارد خاص مؤسسه ، وضعیت دانشجو را بررسی و متناسب با کمیّت و کیفیت فعالیت های علمی دانشجو، در مورد مدت و نحوه ی ادامه ی تحصیل یا اخراج وی تصمیم گیری قطعی خواهد کرد.

ماده ی ۱۴- در موارد زیر دانشجو از ادامه تحصیل در دوره دکتری محروم می شود:

الف- میانگین کل نمره های تمامی درس هایی که دانشجو گذرانده است کمتر از ۱۶ شود.

ب- دوبار عدم موفقیت در ارزیابی جامع.

ج- رساله ی دانشجو، «غیرقابل قبول» ارزیابی شود.

د- مدت مجاز تحصیل دانشجو به پایان برسد.

۱۴-۱: در صورت محروم شدن یا انصراف دانشجو از ادامه ی تحصیل در دوره ی دکتری، مؤسسه مجاز است با رعایت ضوابط و مقررات مربوط، صرفاً گواهی نامه ای را بر اساس کارنامه ی تحصیلی دانشجو صادر کند و در اختیار وی قرار دهد.

ماده ی ۱۵- دانشجو می تواند در طول مدت مجاز خود حداکثر دو نیم سال تحصیلی با کسب موافقت دانشگاه از مرخصی تحصیلی با احتساب در سنوات استفاده کند. دانشجو در خواست مرخصی که

توسط گروه و دانشکده تأیید شده است را باید قبل از شروع نام نویسی نیم سال تحصیلی به تحصیلات تکمیلی دانشگاه تحویل نماید. درخواست مرخصی تحصیلی در اولین نیم سال ورود به دانشگاه مجاز نمی باشد.

فصل چهارم: ارزیابی جامع و نحوه ی تصویب موضوع پایان نامه

ماده ی ۱۶- توانمندی های آموزشی پژوهشی دانشجو برای استمرار فعالیت پژوهشی حداکثر تا آغاز نیم سال چهارم تحصیل وی "ارزیابی جامع" می شود.

ماده ی ۱۷- ارزیابی جامع به صورت کتبی و شفاهی زیر نظر کمیته تحصیلات تکمیلی گروه و حضور نماینده تحصیلات تکمیلی دانشگاه برگزار می شود.

ماده ی ۱۸- شرایط دانشجو جهت شرکت در ارزیابی جامع:

۱-۱۸- گذراندن واحدها

۲-۱۸- اخذ نمره زبان (دروه های قبل از ۸۷-۱۳۸۶)

۳-۱۸- تصویب پیشنهادیه در گروه

۴-۱۸- تسویه حساب مالی دانشجو بورسیه موسسات اجرایی تا آن موقع

۵-۱۸- تائید استاد راهنما جهت ارزیابی جامع (کسب حداقل ۱/۶ از ۲ نمره)

ماده ی ۱۹- ترکیب هیات داوران ارزیابی جامع عبارت است از:

۱-۱۹- دو نفر از خارج گروه که یکی الزاما خارج دانشگاه باشد

۲-۱۹- استاد راهنما و اساتید مشاور (یک نفر)

۳-۱۹- یک داور از داخل گروه

۴-۱۹- مدیر گروه

۵-۱۹- معاون آموزشی دانشکده و یا نماینده شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده

ماده ی ۲۰- گردشکار تشکیل جلسه هیات ارزیابی جامع دوره دکتری

۱-۲۰- ارزیابی اطلاعات کلی در مورد رشته (شفاهی ۴ نمره و کتبی ۵ نمره)

۲-۲۰- ارزیابی تخصصی براساس موضوع طرح پیشنهادی (شفاهی ۴ نمره و کتبی ۵ نمره)

۳-۲۰- نمره قبولی ۱۵

۲۰-۴: در صورت عدم موفقیت در اولین ارزیابی جامع، دانشجو می‌تواند تنها برای یک بار دیگر و در آزمون بعدی شرکت کند.

ماده ی ۲۱- ارزیابی جامع در هر رشته یک بار در هر نیم سال برگزار می‌شود که تاریخ دقیق آن توسط مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه تعیین و ابلاغ می‌شود.

ماده ی ۲۲- نتیجه ی ارزیابی جامع دانشجو حداکثر ده روز پس از آزمون توسط تحصیلات تکمیلی دانشگاه به وی ابلاغ می‌گردد.

ماده ی ۲۳- دانشجو موظف است در نیم سال برگزاری ارزیابی جامع، واحد ارزیابی جامع را انتخاب نماید.

۲۳-۱ - نمره ارزیابی جامع در میانگین معدل کل محاسبه نمی‌گردد.

فصل پنجم : استاد راهنما

ماده ی ۲۴- مسئولیت راهنمایی دانشجو از نخستین نیمسال تحصیلی برعهده "استاد راهنما" است که به درخواست دانشجو از میان اعضای هیات علمی با مرتبه استادیاری و بالاتر و باموافقت عضو هیات علمی و تایید گروه ذیربط تعیین میشود.

۲۴-۱- دانشجو طی نیمسال اول سال تحصیلی کلیه راینزی های لازم جهت انتخاب استاد راهنما و موضوع رساله را انجام دهد. در این راستا گروههای آموزشی مربوطه موظفند طی دو جلسه اختصاصی با دانشجویان در نیمسال اول تحصیلی جلسات توجیهی در این خصوص را برگزار نمایند.

ماده ی ۲۵- استاد راهنما باید عضو هیات علمی در یکی از موسسات بوده و سه سال سابقه تدریس و استاد راهنمای دو پایان نامه کارشناسی ارشد اتمام یافته باشد.

تبصره ۲۵-۱- در صورت نیاز به پیشنهاد استاد راهنما و تایید گروه مسئولیت راهنمایی رساله دانشجو را بیش از یک استاد راهنما به طور مشترک عهده دار میشوند. مشارکت بیش از یک استاد راهنما در مرحله تدوین رساله با توجه به تحولات روزافزون علوم، بخصوص در حوزه های میان رشته های کشاورزی مورد تایید است.

۲۵-۲- در صورت نیاز به تشخیص استاد راهنما یک یا حداکثر ۳ نفر از اعضای هیات علمی یا سایر متخصصان به عنوان "استاد مشاور" رساله دانشجوی تعیین می شوند. در صورت نیاز برای صاحب نظران و محققانی که عضو هیات علمی نیستند داشتن مدرک دکتری الزامی است.

۲۵-۳- استاد راهنما باید از بین اساتید داخل (گروه) انتخاب شود و در صورت ضرورت و استثنا با تصویب گروه، استاد راهنما را می توان مطابق دستورالعمل نحوه استفاده از خدمات آموزشی و پژوهشی از اساتید داخل دانشگاه و یا متخصصین از بین اعضای هیات علمی سایر دانشگاهها یا پژوهشگاهها و مراکز تحقیقاتی رسمی انتخاب کرد.

۲۵-۴- استاد راهنما باید به تشخیص گروه و شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده و دانشگاه در زمینه موضوع رساله با توجه به سابقه تحصیل و سوابق تدریس و تحقیق متخصص باشد.

۲۵-۵- استاد راهنما لازم است با توجه به امکانات پژوهشی موجود، کار تحقیقاتی دانشجوی را به نحوی هدایت کند تا در موعد مقرر با تمام برساند و مشکلات موجود باید به گروه یا دانشکده گزارش شود.

۲۵-۶- استاد راهنما موظف است ساعاتی از هفته را برای راهنمایی دانشجوی اختصاص داده و مراتب را به گروه یا دانشکده اطلاع دهد.

ماده ۲۶- طرح پیشنهادی دانشجوی دکتری بایستی در پایان سال اول آموزشی به تصویب گروه مربوطه رسیده باشد.

۲۶-۱- ثبت نام ترم سوم دانشجوی منوط به تصویب پروپوزال در گروه می باشد.

۲۶-۲- با تصویب نهایی پیشنهادیه رساله بوسیله شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه پرداخت یک سوم از حق الزحمه اساتید راهنما و مشاور قابل پرداخت خواهد بود در انتهای اولین سال پس از تصویب نهایی پیشنهادیه رساله یک سوم دیگر حق الزحمه و سرانجام پس از دفاع از رساله یک سوم باقیمانده از حق الزحمه پرداخت خواهد شد.

۲۷- تصویب رساله در مقطع دکتری به تشخیص مدیر گروه و یا گروه با هماهنگی استاد راهنما دو نفر داور از گروه و دونفر داور از خارج از گروه که یکی از آنها الزاماً بایستی خارج از دانشگاه باشد انتخاب شوند و سپس پروپوزال جهت تصویب در گروه مطرح گردد. داوری به صورت مکاتبه ای و نظر خواهی می باشد و نه حضوری و جلسه ای.

فصل نهم: مراحل دفاع از پایان نامه و فراغت از تحصیل

ماده ی ۲۸- ثبت نام دانشجو در مرحله پژوهش و تدوین رساله پس از اعلام قبولی وی در امتحان ارزیابی جامع صورت می گیرد.

ماده ی ۲۹- دانشگاه موظف است پذیرش و ثبت موضوع رساله دانشجو را کتباً به وی ابلاغ نماید
ماده ی ۳۰- تعداد واحدهای رساله در مرحله پژوهشی بسته به تعداد واحدهای گذرانده شده و در مرحله آموزشی حداقل ۱۸ و حداکثر ۲۴ واحد است. در هر حال مجموع واحدهای آموزشی و پژوهشی دانشجو در دوره دکتری ۳۶ واحد باشد.

ماده ی ۳۱- تمام فعالیتهای علمی و پژوهشی دانشجو در مرحله پژوهشی و تدوین رساله باید با هدایت و نظارت استاد راهنما صورت گیرد. دانشجو موظف است در هر زمانی که استاد راهنما تعیین کند نتیجه تحقیقات خود را به وی گزارش نماید.

ماده ی ۳۲- دانشجو موظف است در ترم ۶ تحصیلی (شش ماه قبل از پیش دفاع) سمینار برای استاد یا اساتید راهنما، اساتید مشاور و مدیر گروه ارائه نماید.

ماده ی ۳۳- ترکیب هیأت داوران پایان نامه به شرح زیر است:

۱-۳۳- استاد یا اساتید راهنما

۲-۳۳- استاد یا اساتید مشاور

۳-۳۳- چهار نفر از اعضای هیات علمی در رشته مربوطه با درجه حداقل استادیاری یا استادیار پژوهشی و سه سال سابقه تدریس و تحقیق در دوره کارشناسی ارشد به انتخاب گروه که باید حداقل یک نفر از آنها دانشیار به بالا و دو نفر آنها از موسسات دیگر باشد.

۴-۳۳- نماینده ای از شورای تحصیلات تکمیلی بعنوان رئیس هیات داوران، رئیس جلسه به عنوان ناظر و بدون حق رای، اخذ نمرات، جمع بندی و اعلام به دانشجو و آموزش به عهده نماینده شورای تحصیلات تکمیلی میباشد.

۵-۳۳- جلسه دفاعیه با ریاست نماینده تحصیلات تکمیلی و حضور استاد یا اساتید راهنما یکی از اساتید مشاور و حداقل دو داور که یکی از آنها خارج از دانشگاه باشد رسمیت می یابد.

۶-۳۳- جلسه دفاع باید در روز غیر تعطیلی و در زمان فعالیت گروه برگزار شود.

ماده ی ۳۴- پذیرش یک مقاله پژوهشی علمی- پژوهشی در مجلات معتبر داخل و خارج شرط دفاع میباشد.

ماده ی ۳۵- پایان نامه ی دانشجو حداقل یک ماه قبل از دفاع دانشجو توسط گروه آموزشی برای هر یک از استادان داور ارسال می گردد.

ماده ی ۳۶- ارزیابی پایان نامه براساس کیفیت علمی پژوهشی انجام شده، میزان نوآوری، چگونگی دفاع از یافته های پژوهشی و نحوه ی نگارش پایان نامه انجام می شود و نتیجه ی آن به یکی از دو صورت زیر تعیین می شود:

الف- قبول (با درجه ی عالی، بسیارخوب، خوب).

ب- غیرقابل قبول.

۳۶-۱- درجه ی پایان نامه براساس نمره ی ارزیابی به شرح زیر تعیین می شود:

درجه ی عالی = ۱۹ تا ۲۰

درجه ی بسیارخوب = ۱۸ تا ۱۸/۹۹

درجه ی خوب = ۱۵ تا ۱۷/۹۹

درجه ی غیرقابل قبول کمتر از ۱۵

۳۶-۲- نمره ی پایان نامه در معدل دانشجو محاسبه نمی شود.

ماده ی ۳۷- چنانچه پایان نامه ی دانشجو «غیرقابل قبول» ارزیابی شود، بنا به تشخیص هیأت داوران، دانشجو مجاز است حداکثر طی شش ماه، به شرط آن که مدت تحصیل وی از حداکثر مجاز بیشتر نشود، اصلاحات لازم را در پایان نامه به عمل آورد و صرفاً برای یک بار دیگر از آن دفاع کند.

ماده ی ۳۸- دانشجو با گذراندن واحدهای درسی و کسب درجه ی «قبول» از پایان نامه ی خود، دانش آموخته ی دوره ی دکتری شناخته می شود و به دریافت درجه ی دکتری نایل می گردد.

ماده ی ۳۹- تفسیر مواد این آیین نامه برعهده ی شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه با در نظر گرفتن آیین نامه ی دوره ی دکتری (Ph.D.) وزارت مصوب ۸۴/۱/۲۷ شورای عالی برنامه ریزی و با نظر وزارت مورد استناد خواهد بود.

ماده ی ۴۰- این آیین نامه مشتمل بر یک مقدمه، شش فصل، چهل ماده در تاریخ ۸۵/۹/۴ به تصویب شورای دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی رسید و برای دانشجویانی که از سال تحصیلی ۸۴-۸۵ و پس از آن در دوره ی دکتری پذیرفته می شوند، لازم الاجراست و با درخواست گروه آموزشی و تصویب شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه و شورای دانشگاه می تواند برای دانشجویان ورودی ۱۳۸۳ نیز قابل اجرا باشد.

شرح وظایف استاد راهنما

وظیفه‌ی اصلی استاد راهنما هدایت دانشجو برای انجام پایان‌نامه مطلوب است. مسئولیت استاد راهنما، به پی‌گیری کار پژوهشی دانشجو محدود نمی‌شود، بلکه لازم است استاد راهنما ضمن آگاهی از کلیه‌ی مقررات، آیین‌نامه‌ها و مصوبات تحصیلات تکمیلی دانشگاه و توجه مؤکد بر رعایت دقیق آن‌ها، از لحاظ روحی و معنوی نیز پشتیبانی محکمی برای دانشجو باشد که با توجه به نقش الگویی وی به عنوان معلم و راهنما در ایجاد امید، حفظ روحیه‌ی خوداتکایی و استقلال در دانشجو در مراحل انجام تدوین پایان‌نامه مؤثر باشد. جزئیات وظایف استاد راهنما در هر مرحله را می‌توان به شرح زیر خلاصه کرد.

الف) مرحله‌ی تعیین موضوع پایان‌نامه

لازم است قبل از هر چیز استاد راهنما با بیان وظایف و انتظارات خود از دانشجویی تحت راهنمایی در مراحل مختلف تدوین پایان‌نامه و تعدیل انتظارات دانشجو از خود، دانشجو را توجیه کند و به عبارت دیگر دانشجو حتی الامکان به طور کامل از شیوه و سبک راهنمایی استاد راهنمای خود مطلع شود. راهنمایی دانشجو برای شناسایی یک موضوع پژوهشی ارزشمند و غیر تکراری در رشته‌ی تحصیلی موردنظر با توجه به تخصص استاد، توانمندی‌ها و امکانات موجود در گروه آموزشی، علاقه، استعداد و توانایی‌های دانشجو و اولویت‌های مورد حمایت از سوی سازمان‌ها، ارگان‌ها و نیاز جامعه به طوری که حداقل انتظارات دانشگاه از انجام پایان‌نامه برآورده شود.

ب) مرحله‌ی تدوین پیشنهادیه

پیشنهادیه توسط دانشجو تدوین می‌شود. در این مرحله وظیفه‌ی استاد راهنما به شرح زیر است:

۱- راهنمایی دانشجو در جهت شناسایی و بررسی منابع و مقاله‌ها و دسترسی به آخرین یافته‌ها و پیشرفت‌های علمی در زمینه‌ی پژوهش (معرفی منابع و مراجع اطلاعاتی مرتبط با موضوع پایان‌نامه به دانشجو)، انتخاب و محدود کردن آن در حد مناسب.

۲- راهنمایی دانشجو در جهت بررسی و ارزیابی امکانات (آزمایشگاهی، دستگاهی، میدانی، نرم‌افزاری و برآورد بودجه مورد نیاز و ...) به منظور تدوین پیشنهادیه عملی و قابل اجرا.

۳- نظارت بر تنظیم پیشنهادیه براساس روش‌های پژوهش و با توجه به مقررات مربوط به نحوه‌ی ارجاع به منابع،

زمان‌بندی و ... و انجام اصلاحات و بازبینی به طوری که از هر جهت قابل ارائه به گروه و دانشکده باشد.

- تاکید در مورد رعایت آئین نامه ی تحصیلات تکمیلی پیرامون محدودیت زمان ارائه ی پیشنهادیه تحقیق.

۵- تأیید و تقدیم پیشنهادیه ی اصلاح شده به شورای تحصیلات تکمیلی گروه و دانشکده و بررسی نظرهای اصلاحی شورای تحصیلات تکمیلی و راهنمایی دانشجو برای اصلاح آن.

۶- هدایت دانشجو به جذب حمایت مالی ارگان‌ها و سازمان‌ها.

۷- شناخت و معرفی افراد واجد شرایط جهت پیشنهاد مشاور پایان‌نامه (در صورت لزوم) و گذاشتن جلسه ی مشترک با استادان راهنما یا مشاور.

ج) مرحله ی انجام کار پژوهشی مربوط به پایان‌نامه

۱- اعلام زمان مشخص در برنامه ی هفتگی خود برای راهنمایی و پاسخ گویی به پرسش‌های هر دانشجو تحت راهنمایی.

۲- حسب مورد با توجه به سرفصل دروس، استاد راهنما بر وضعیت آموزشی دانشجو نظارت داشته باشد. در رشته‌هایی که نیاز به نظر استاد راهنما برای انتخاب درس‌ها می‌باشد باید درس‌ها با نظر استاد راهنما اخذ شود.

۳- نظارت بر حضور مستمر و مؤثر و نحوه برنامه‌ریزی دانشجو و راهنمایی و نظارت بر اجرای عملیات تحقیق، گردآوری داده‌ها و تحلیل آن‌ها.

۴- بررسی و تأیید «دفتر کارنمای» گزارش دانشجو از فرآیند تدوین پایان‌نامه و پیشرفت آن شامل جدول زمان‌بندی ملاقات‌ها، مدت آن و توافقات به عمل آمده، شرح وظایف و برنامه ی کاری تا ملاقات بعدی، تغییرات برنامه و زمان ملاقات بعدی، ارائه ی گزارش شش ماهه ی پیشرفت کار دانشجو به تحصیلات تکمیلی از طریق گروه و دانشکده.

۵- مراجعه به محل انجام پروژه (در مورد پروژه‌های میدانی) در حین اجرای پروژه به منظور نظارت دقیق بر داده‌های بدست آمده.

۶- هماهنگی با گروه آموزشی از جهت انجام آزمایش‌های مربوط به پایان‌نامه و راهبری امور تدارکاتی مربوط به پایان‌نامه.

۷- تسهیل در امور دانشجویان نیازمند توجهات ویژه (معلول، جانباز، خارجی و ...).

۸- تشکیل جلسات بحث و تبادل نظر پیرامون پایان‌نامه ی دانشجو در حضور سایر دانشجویان تحت راهنمایی در صورت صلاحدید استاد راهنما.

۹- ترغیب دانشجو به حضور در تعدادی جلسات دفاع از پایان‌نامه ی دانشجویان دیگر و ارائه گزارش به استاد راهنما.

۱۰- راهنمایی دانشجو در مورد سرفصل‌ها و بخش‌های پایان‌نامه، رعایت شیوه نگارش و روش تحقیق، بازخوانی متن

پایان نامه و ارائه‌ی پیشنهادهای اصلاحی برای آن و کنترل جهت مطابقت با الگوی اعلام شده از طرف تحصیلات تکمیلی.

۱۱- معرفی دانشجو از طریق گروه و دانشکده به مراکزی که می‌توانند در کار تحقیق وی مفید واقع گردند.

- تذکر به دانشجو در مورد هرگونه کم کاری و در صورت تداوم، استاد راهنما باید در اسرع وقت موضوع را به مدیر گروه اطلاع دهد تا در شوراهای تحصیلات تکمیلی در مورد آن تصمیم مناسب اتخاذ شود.

۱۳- تشویق و کمک به دانشجوی دکتری جهت شرکت در دوره‌های شش ماهه‌ی خارج از کشور در صورت امکان و لزوم.

۱۴- راهنمایی دانشجو در مورد نگارش و ارائه‌ی مقاله‌ی مستخرج از پایان نامه یا گزارش حاصل از کار پژوهشی پایان نامه (در هر گونه مقاله یا گزارش باید نام استاد راهنما و دانشجو هر دو ذکر شود).

۱۵- تشویق دانشجو به شرکت در کنفرانس‌های مربوط به موضوع پایان نامه و تلاش در تهیه‌ی برون‌دادهای علمی از پایان نامه و حصول اطمینان از کیفیت مناسب گزارش ناشی از تحقیق.

